

MOTIVACIONS PER A LA PRÀCTICA FÍSICO-ESPORTIVA ENTRE ELS ALUMNES DEL CAMPUS UNIVERSITARI D'ÀLABA

*Francisco Manuel García de la Torre,
Llicenciat en Educació Física.*

*Pablo Antón Idróquilis,
Llicenciat en Educació Física.
Institut Municipal de l'Esport –Ajuntament de Vitòria– Gasteiz.*

L'animació sociocultural i esportiva

Cal començar dient que és necessari, per no dir imprescindible, realitzar una reflexió permanent sobre l'acte cultural en tots els seus àmbits i dimensions, entre els quals s'hi troba inclosa l'activitat física i esportiva, tant des de la seva perspectiva del rendiment com des de l'oci i l'esbarjo.

La realitat que vivim en el tema de les activitats universitàries en la nostra ciutat queda de manera palesa en entredit si fem referència a les propostes d'activitats físico-esportives per a aquest col·lectiu.

Hem de plantejar l'educació en el temps de lleure com un dret dins el

dret a l'educació, més encara si tenim en compte que la societat actual manté, la gran majoria, activitats sedentàries i té l'activitat física relegada a un segon pla molt descurat.

S'ha constatat el fet que en el centres urbans es detecta un desarrelament, un desinterès per la convivència de les multicultures i es produeix el que podem anomenar dispersió d'interessos. Des del punt de vista de l'animació sociocultural i des de la perspectiva de l'activitat físico-esportiva, s'ha d'intentar la recerca de fórmules d'integració en la comunitat, creant cultures urbanes distintes, participatives i humanes. Aquest fet es posa de manifest si ens referim al col·lectiu que representen els universitaris en general,

i de manera més particular si parlem dels pertanyents al Campus Universitari alabès, objecte d'aquest treball.

El desenvolupament comunitari ha de partir de les comunitats existents, fomentar-lo des d'aquestes, evitant un messianisme produït per l'arribada d'agents socials desconnectats del "modus vivendi" de la comunitat.

Per això, és lògic suposar que l'animació socio-cultural i esportiva s'ha de donar on es troben els centres d'interès de la gent i cal usar els recursos humans i materials que ens ofereix la nova cultura urbana. Adequar la gestió i les activitats a les motivacions reals del ciutadanisme urbà.

Una de les conseqüències lògiques que la incidència de l'animació socio-

cultural i esportiva té en el desenvolupament comunitari ha de ser, no només orientar-se cap al temps de lleure i l'oci, sinó també produir veritables canvis socials i de mentalitat, transformant, alhora, altres tipus d'estructures entre les quals hi ha, evidentment, les socioeconòmiques.

Els programes d'animació sociocultural i esportiva en el desenvolupament comunitari han de partir de les necessitats reals de la població i executar-se des de les motivacions reals dels ciutadans del medi urbà.

Un dels primers problemes amb què ens enfrontem, i que s'ha de prendre molt en consideració, és el tipus de plantejaments sectaris, que analitzen i actuen sobre les accions d'animació sociocultural, des de plans molt reduïts, sense entendre que, sobretot en el marc institucional, el desenvolupament pels ja anomenats col·lectius, entenent que aquests plantejaments parcials han de ser considerats i han de servir d'estratègia per assumir el desenvolupament comunitari, assumint que accions d'animació sociocultural i/o d'activitats físico-esportives són un procés més d'investigació, acció i participació.

D'això se'n deriva que l'animació sociocultural i esportiva és una de les estratègies participatives a emprar en el desenvolupament comunitari.

Prenent com a referència el marc històric, veiem que l'animació sociocultural i esportiva ha existit sempre, promoguda per associacions, entitats cíviqes i voluntariat de diferent classe i condició.

El plantejament inicial del desenvolupament de l'animació sociocultural i esportiva se situa dins del marc de l'educació no formal, tot i que no oblidem altres camps. Si bé la tendència se-

guida fins al moment pels processos d'animació corresponents s'ha separat dels seus orígens, quan s'entenia com a procés transformador, posant les condicions que permetin la millora de la qualitat de vida, aquesta ha de ser un procés continuat. Per això, compaginar de manera adequada què i com ho fem, és un dels punts claus de qualsevol tipus d'anàlisi.

Així mateix, comentar que encara que aquest estudi es centri en un col·lectiu molt concret (edat, estudis, motivacions, etc.), qualsevol projecte d'intervenció comunitària, com la seva paraula indica, ha de ser globalitzador, entenent que aquest plantejament ha de ser suficientment ampli d'objectius, procurant que aquests siguin projectes d'intervenció global, integrals i integrats, tenint plaços d'actuació a mig i llarg termini i que responguin a les necessitats dels diferents sectors de la població, en aquest cas la universitària.

Hem de ser conscients que un plantejament que pretengui desenvolupar els espais d'investigació, reflexió i informació ha de tenir molt en compte els recolzaments necessaris per afavorir tant la investigació-acció com la investigació aplicada en àmbits on es realitzin les accions d'animació sociocultural i esportiva.

Per això avancem que "l'escola", o sistema formal educatiu, no ha de quedar al marge de l'educació de l'oci i del temps de gaudi. Conseqüentment podríem arribar a pensar que s'han d'incloure aquests tipus d'aspectes en la formació i en el currículum dels alumnes, donant com a lògic el supòsit que una variada oferta d'ocis educatius afavoreixeria la llibertat d'eleger de l'individu i fomentaria la seva capacitat crítica per un consum selectiu de l'oferta de la indústria de l'oci.

En qualsevol cas hem de deixar clar que el tractament, referit a les actituds i modificacions d'intenció o conducta, no és tan sols clínic, si es tracta d'incardinar un subjecte o col·lectiu en la societat, s'ha de tenir clar que el treball a desenvolupar és de la totalitat del col·lectiu que ve representat per tres nivells en relació d'interdisciplina i que són: tecnòlegs (pedagogs, psicòlegs, metges, professors, advocats, etc.), tècnics (educadors socials, assistents socials, professors, treballadors socials, etc.) i els auxiliars (en concepte de professionals que tenen les diferents professions), actuant tots de manera sistemàtica i coordinada.

De tot aquest fet es comença a deduir que de les dues clares opcions a triar des del punt de vista de l'activitat d'animació sociocultural i esportiva, l'opció governamental i la no governamental, de la primera se'n desprenen una sèrie de característiques que és important ressenyar.

Primerament i centrant-nos en l'objecte concret d'aquest treball, les activitats físico-esportives entre universitaris queden difuminades en un relatiu ampli ventall d'ofertes, que arriben a l'estudiant des d'una sèrie d'estaments governamentals, detectant-se conseqüentment una clara descoordinació, que comporta la repetició d'accions i la duplicació de despeses.

En aquest apartat l'experiència ens mostra l'evidència d'una manca de planificació i avaluació sistemàtica, podent arribar a l'afirmació que les entitats públiques han d'arribar allí on la societat civil organitzada no arriba, no suplint, conseqüentment, aquestes organitzacions civils on existeixin, perdent protagonisme i deixant pas als moviments socials.

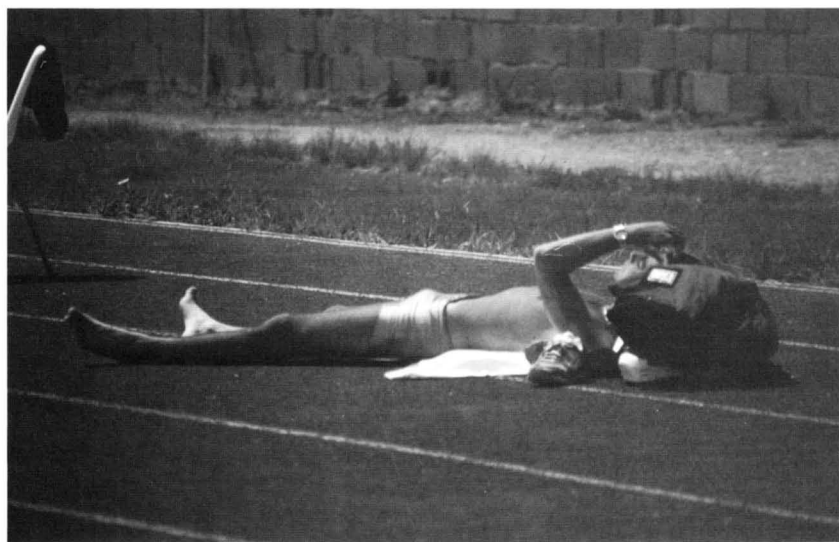
Això farà que els ens públics tinguin

com a un dels seus prioritaris objectius el de la potenciació i creació de moviments associatius, fomentant l'increment de mitjans i pressupostos que s'hi destinen, tant per a la seva aplicació en activitats pròpies com a les realitzades per ens organitzadors privats a través d'ajudes directes o indirectes suficientment per fer-les atractives.

Però apropant-nos a la realitat que ens ocupa en aquest treball, hem de situar com a punts de sortida els següents:

- Amb la finalitat de poder realitzar projectes d'intervenció globals, integrats i amb objectiu a mig i llarg termini, es procedirà a realitzar una sèrie d'enquestes entre universitaris membres del Campus Universitari d'Àlaba i que versarà sobre temes d'animació sociocultural des de la perspectiva de l'activitat físico-esportiva.
- Amb els resultats obtinguts es pretendrà establir un dels punts de fixació i de relació interdependencial entre la Universitat i la pràctica de l'animació sociocultural en matèria d'activitat físico-esportiva.
- Procedir a realitzar la proposició de l'existència d'una coordinació entre les diferents institucions.
- Es procurarà, des de les conclusions, influir en els aspectes polítics i legislatius des d'una clarificació i coordinació entre els implicats en l'animació sociocultural en matèria d'activitats físico-esportives per universitaris del Campus d'Àlaba.

Els autors d'aquest treball, en la seva condició de Llicenciats en Educació Física, viuen de manera molt directa tot el que es relaciona amb aquest apartat de la cultura i, en el cas que ens ocupa, de l'animació sociocultural. El motiu de presentar un treball sobre els interessos esportius dels joves universitaris del Campus

d'Àlaba, al marge d'altres tipus de motivacions i conjuntures que no venen a cas, està motivat per un desig constant i contrastat en diferents actuacions personals.

Això, unit a les ja esmentades situacions cojuturals, ha donat com a resultat aquest treball d'investigació que considerem d'interès general per aprofundir en el coneixement dels interessos esportius universitaris, així com també com a element de treball per a l'obtenció d'activitats programades de treball suficientment atractives com perquè siguin viables i executables de manera nombrosa.

Si de la part dels autors de l'estudi han quedat clares les motivacions, és necessari, per tal de clarificar situacions, mencionar que hi ha una sèrie d'interessos compartits entre el mateix Vicerectorat del Campus Universitari d'Àlaba, el Servei d'Esports de l'Excma. Diputació Foral d'Àlaba i l'Institut Municipal de l'Esport, ens públics interessats en fomentar la

pràctica esportiva en el món universitari. De la conjunció d'aquests factors s'obté una sèrie de vies d'actuació entre les que destaquem la d'aquest estudi, element d'orientació d'accions encaminades al compliment dels ja nomenats objectius d'activitat físico-esportiva universitària.

La constatació de la minsa realització d'activitats físico-esportives universitàries era un repte suficientment atractiu com per intentar aconseguir l'obtenció de dades significatives que afavorissin la varietat en la oferta realitzada fins avui.

El nostre objectiu és clar, aconseguir que en el Campus Universitari alabès hi hagi una opció d'animació sociocultural a través de l'activitat físico-esportiva, de manera que s'ampliïn les opcions proposades en aquesta àrea, a la vegada que es fomenti l'augment del nombre de practicants assidus i participants en les activitats esportives i/o competitives realitzades per i per a aquest col·lectiu.

Resultat de les enquestes

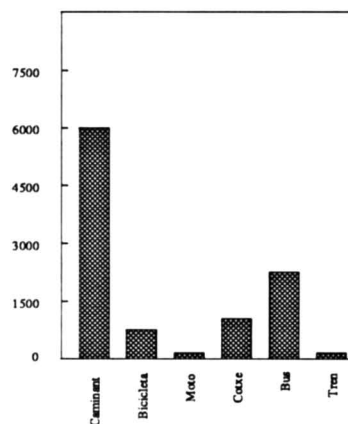
Facultat o centre: Campus Universitari d'Àlaba

Nombre d'enquestes: 2.508

PREGUNTA N° 1

Com et desplaces fins al teu centre d'estudis?

1 Caminant	61,50 %
2 Bicicleta	5,15 %
3 Moto	1,52 %
4 Cotxe	8,67 %
5 Bus	21,80 %
6 Tren	1,44 %
	100,00 %

1.- *Com et desplaces fins al teu centre d'estudis?*

És important recordar, per clarificar els resultats obtinguts en aquesta pregunta, que els diferents centres on s'ha realitzat l'enquesta, es troben en zones cèntriques, relativament parlant, i deixant clar que la ciutat de Vitòria-Gasteiz és d'un traçat urbà de fàcil accés entre els diferents barris, pel que el resultat que un 61,50 % dels enquestats es desplacen caminant no és estrany.

Com a segona dada significativa, el desplaçament en autobús (21,80 %), identifica clarament un col·lectiu que s'apropa als diferents centres d'ensenyament des de pobles o ciutats (sobretot Bilbao) de cara a una sèrie d'estudis que per la seva tradició són o poden clarificar-se de "tradicionals" a Vitòria-Gasteiz, com així s'identifiquen els de Filosofia i Lletres.

El tercer medi emprat, el cotxe, pot manca un cert grau de desplaçament intern llunyà o una aproximació a certs centres educatius des de poblacions més o menys llunyanes.

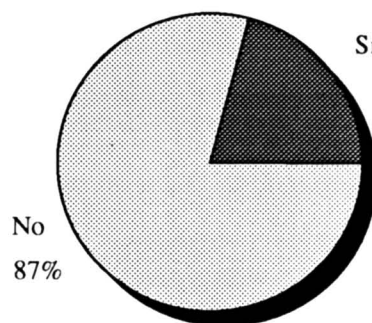
Per últim i com a dada més significativa a ressaltar, els estudiants que es desplacen en bicicleta mostren un elevat grau d'ús d'aquest vehicle en atenció, en part, a un cert sentit ecologista-esportiu i, per un altre, l'ús de carrils/bici, d'implantació en la ciutat i usats, com les repostes indiquen, en certa manera per un significatiu nombre d'estudiants.

La resta d'estudiants (moto amb un 1,52 % i tren amb un 1,44 %) complementen l'espectre d'opcions utilitzades per al desplaçament fins al centre d'estudis.

PREGUNTA N° 2

Satisfacció amb l'oferta esportiva universitària dels anterior anys

No	87,22 %
Sí	12,78 %
	100,00 %

2.- Satisfacció amb l'oferta esportiva universitària dels anteriors anys

És una pregunta clara i directa, que motiva, així mateix, una resposta concreta i contundent.

La realitat ens confirma una de les teories que han motivat el desig de realitzar aquesta enquesta, veure que la situació de l'activitat físico-esportiva en el Campus Universitari d'Àlaba i, pensem, per extensió en el món universitari espanyol en general, pateix una de les característiques fonamentals a l'hora de jutjar qualsevol procés d'educació global i, com no, d'accions socioculturals concretes, ens referim a l'activitat físico-esportiva.

La dada concreta i clarificadora ens indica que un 87,22 % dels alumnes enquestats està disconforme amb les activitats físico-esportives oferides en anys anteriors, mentre que sols un 12,78 % està conforme.

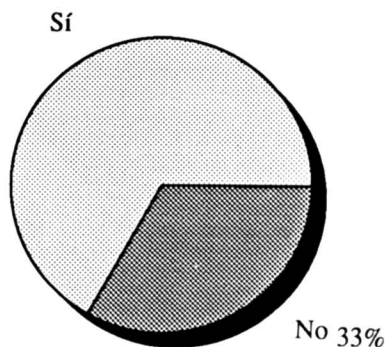
Mentre que en el primer dels casos la inèrcia mantinguda en cursos anteriors en aquest apartat de l'animació sociocultural no ha satisfet la demanda dels alumnes, podent-se dir, en conseqüència, que les aportacions de les diferents entitats implicades en oferir activitats físico-esportives no ha aconseguit els límits desitjats.

És en el segon cas quan sembla ser que sí s'acompleixen o satisfan les necessitats dels alumnes enquestats, podent entendre, amb això, tant que es prolonguen activitats ja realitzades (futbol, handbol, etc.) en la vida no universitària, o que, havent provingut en anys anterior de centres escolars on no es practica aquest tipus d'activitats, qualsevol oferta és considerada com a acceptable, encara que ens inclinem per la primera opció com a motivadora de la resposta.

PREGUNTA N° 3

Practiques de manera habitual algun esport?

No	33,50 %
Sí	66,50 %
	100,00 %

3.- *Practiques de manera habitual algun esport?*

Aquesta pregunta motiva la realització d'un significatiu índex de respostes que podem considerar complementàries a les obtingudes a la pregunta anterior.

La realització extra universitària d'activitat físico-esportiva en un 66,50 % ens marca, de manera clarificadora, que les opcions que el propi món universitari presenta als seus alumnes no són agradables a més de dos terços de la població enquestada, devent, en conseqüència, cercar opcions físico-esportives en oferiments separats del món universitari, podent avançar que, ara per ara, és l'ofertament federat el que acapara més pràctiques esportives.

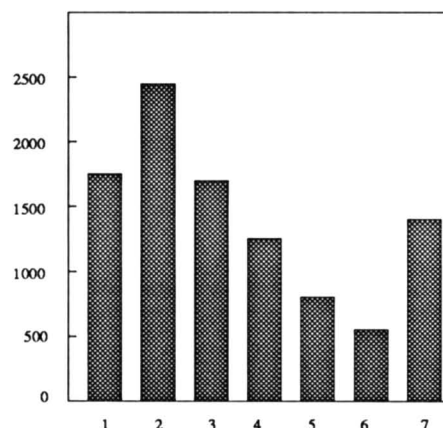
De la resta dels enquestats dir que no realitzen pràctiques esportives de manera habitual, però que el realitzament de la enquesta marca un clar interès per aquest apartat de l'animació socio-cultural.

Per ambdós col·lectius i per molts més alumnes universitaris, dels resultats d'aquesta enquesta se'n podran obtenir informacions que ajudin a presentar unes opcions d'animació socio-cultural en el camp de l'activitat físico-esportiva que motivi i arribi a captivar aquests universitaris.

PREGUNTA N° 4

Quantes vegades per setmana?

1	17,65 %
2	24,50 %
3	17,33 %
4	12,75 %
5	7,85 %
6	5,90 %
7	14,02 %
	100,00 %

4.- *Quantes vegades per setmana?*

Aquesta pregunta i les seves respostes es poden catalogar perfectament com a un complement a l'anterior, donat que ens marquen de manera clara les mitges de pràctica físico-esportiva habituals de la joventut.

Queden perfectament reflectides en les respostes les opcions de 2 dies per setmana (amb un 24,50 %) seguida per les opcions de 1 dia (17,65 %) i 3 dies per setmana (17,3 %).

Després d'aquestes tres opcions apareixen, per ordre decreixent, les de 4 (12,75 %) i 5 (7,85 %).

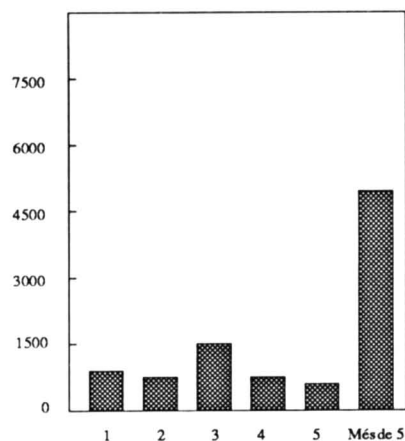
Com a dada significativa i, perquè no dir-ho, estranya, ens trobem amb les opcions de 6 (5,90 %) i 7 (14,02 %) que, sobretot l'última, sobten, sinó es que les considerem representatives de participants de certs esports que requereixen un entrenament intensiu (atletisme, natació, etc.) o bé que es tracti d'universitaris que practiquin activitat físico-esportiva però en varies activitats esportives (footing, pilota, natació, futbol-sala, etc.).

En qualsevol cas, i a mode de resum, dir que les primeres dades mantenen una tònica habitual, mentre que les tres últimes són realment sorprenents.

PREGUNTA N° 5

Des de quants anys fa?

1	8,55 %
2	7,65 %
3	15,17 %
4	8,56 %
5	7,45 %
Més de 5	52,62 %
	100,00 %

5.- Des de quants anys fa?

Amb el resultats obtinguts en aquesta resposta veiem dades relativament acords amb la realitat existent, pràctiques físico-esportives realitzades des de períodes més o menys llunyans, predominant els que realitzen activitats físico-esportives des de fa 3 anys (15,17 %), mentre que els universitaris que realitzen activitats físico-esportives des de 1 (8,55 %), 2 (7,65 %) i 4 (8,56 %) anys es dispersen molt més quant als índexs de participació.

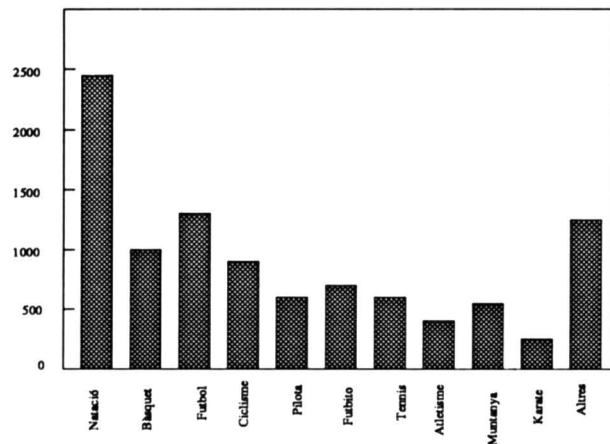
Com a dada realment significativa i que, en certa manera, podria tenir alguna relació amb la de pràctica de 7 dies a la setmana (vista en la pregunta anterior) és la de que un 52,62 % dels enquestats es qualifiquen com a esportistes de més de 5 anys de pràctica, dada realment a tenir molt en compte, ja que pot ser catalogada la població que ha contestat aquesta pregunta com d'un alt nivell participatiu en termes de pràctica esportiva de continuïtat. En qualsevol cas, comentar que és una dada suficientment important com per a ser tinguda molt en compte i que motivarà realitzar plantejaments d'animació sociocultural, en matèria d'activitat físico-esportiva, concrets i sota la premissa de ser dirigits a una població motivada en certa manera.

PREGUNTA N° 6

Quin esport practiques habitualment?

1.- Natació	24,60 %
2.- Bàsquet	10,75 %
3.- Futbol	12,65 %
4.- Ciclisme	9,95 %
5.- Pilota	5,65 %
6.- Futbolito	6,60 %
7.- Tennis	5,90 %
8.- Atletisme	4,15 %
9.- Muntanya	5,15 %
10.- Kàrate	2,20 %
11.- Altres	12,40 %
	100,00 %

6.- Quin esport practiques habitualment?

Les respostes que hem obtingut en aquesta pregunta marquen com a esport preferentment practicat per la població universitària la natació (24,60 %), dada que pot facilitar, com ja hem comentat anteriorment, que hi hagin universitaris que realitzin pràctica físico-esportiva tots els dies de la setmana (comentaris realitzats a la pregunta n° 4), així com complementar els resultats obtinguts amb els que apareixen a la resposta n° 11 (varis) on s'han englobat activitats de gimnàstica de manteniment, aeròbic, etc.), elegit per un 12,40 % dels enquestats.

Com a segon bloc d'activitats físico-esportives a destacar, cal remarcar les opcions de futbol (12,65 %), bàsquet (10,75 %) i ciclisme (9,95 %), significativament triades en ser esports on es mostra la tradició (futbol) amb la novetat (bàsquet) o una activitat que entre la població jove té un atractiu continuat, el ciclisme.

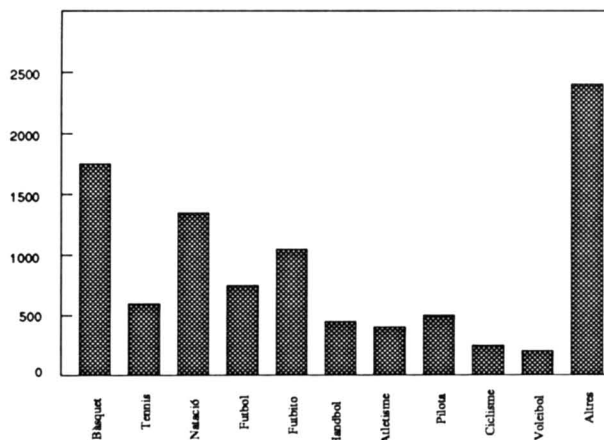
Posteriorment i de manera progressiva apareixen activitats com ara les de futbolito (6,60 %), tennis (5,90 %), muntanya (5,15 %), atletisme (4,15 %) i el kàrate amb un 2,20 % de les eleccions totals.

Aquestes últimes activitats relacionades indiquen una continuïtat en l'elecció sobre paràmetres que són habituals en la pràctica normal o habitual entre la població, en general, podent destacar activitats de fort implantament, com ara són les de pilota o muntanya.

PREGUNTA N° 7

Quin esport t'agradaria practicar durant el present curs?

1.- Bàsquet	17,50 %
2.- Tennis	6,30 %
3.- Natació	14,10 %
4.- Futbol	7,35 %
5.- Futbolito	10,55 %
6.- Handbol	4,60 %
7.- Atletisme	4,10 %
8.- Pilota	5,15 %
9.- Ciclisme	3,15 %
10.- Voleibol	2,70 %
11.- Altres	24,50 %
	100,00 %

7.- Quin esport t'agradaria practicar durant el present curs?

Després de l'anàlisi de la pregunta n° 6, els interessos esportius en les pràctiques a realitzar, considerem que no varien de manera substancial sobre els indicats en la mencionada pregunta anterior, donat que el bàsquet, amb un 17,50 % d'eleccions, és producte de la gran incidència que s'està notant d'aquest esport en la societat actual, seguint, com a segona opció en interès per la seva pràctica, la natació amb un 14,10 % d'eleccions. Sobre les altres opcions a elegir, hem de destacar que el futbol (7,35 %) baixa en relació sobretot al futbolito (10,55 %), augmentant el tennis (6,30 %), mantenint-se la pilota (5,15 %) i l'atletisme (4,10 %) i descendant el ciclisme (3,15 %). Fer esment de l'aparició d'un altre tipus d'activitats físico-esportives com són el handbol (4,60 %) i el voleibol (2,70 %).

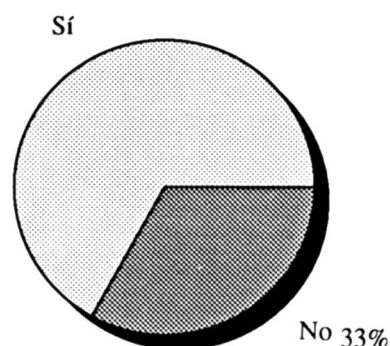
Per últim, citar que en l'apartat de altres, si bé a nivell general no són significatives, sí hi ha opcions de clara implantació, com pot ser l'ala delta, parapent, hípica, esports nàutics, etc., que indiquen una clara tendència a la pràctica de noves especialitats.

PREGUNTA N° 8

Formaries part de l'equip esportiu del teu centre?

No	33,25 %
Sí	66,75 %
	100,00 %

8.- *Formaries part de l'equip esportiu del teu centre?*

Els resultats obtinguts en aquesta pregunta, al marge de clarificar els interessos per una pràctica reglada, com suposa la participació en una competició arbitrada i que es manifesta positivament en un 66,75 % en contra d'una elecció negativa d'un 33,25 %, ve a significar la motivació que els universitaris mostren per pertànyer i, per dir-ho d'alguna manera, "defendre" el colors de la respectiva facultat.

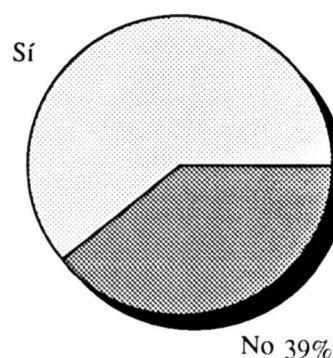
Si abans avançàvem que una de les motivacions per a la pràctica esportiva era la competició federada, davant la carència d'ofertes d'aquest tipus, amb aquesta pregunta descobrim que el universitari sí pot triar l'opció de participar a lligues o competicions federades o universitàries, però entorn de clubs o organitzacions universitàries.

Aquest tipus de respostes són les que no poden fer avançar unes conclusions parcials en el sentit de veure la viabilitat de potenciar activitats entre universitaris com una manera més d'ampliar el ventall d'ofertaments a la vegada que contribueixen a la formació d'un col·lectiu que, considerem, fins ara està realment desmotivats i dispersos.

PREGUNTA N° 9

D'haver-hi entrenaments, hi participaries?

No	39,90 %
Sí	60,10 %
	100,00 %

9.- D'haver-hi entrenaments, hi participaries?

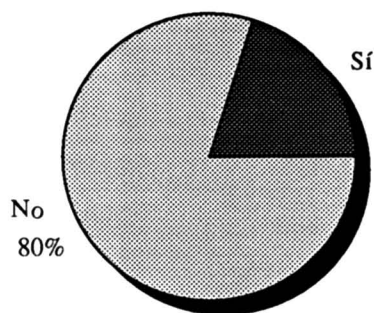
Com a complement a l'anterior pregunta i reforçant el que s'ha dit en les seves conclusions, la incidència clara de la motivació universitària envers opcions físico-esportives del seu mateix entorn es materialitza, més encara amb resultats molt similars, davant el desig de realitzar entrenaments (amb una acceptació del 60,10 %, mentre que el no desig de realitzar entrenaments i conseqüentment, suposem, utilitzar la competició més com a entreteniment que com a obligació, es situa en un 39,90 %.

Cal aclarir que aquesta última opció no és sols motivada pel que hem dit anteriorment, sinó que pot considerar-se com a un dels motius que porten a la resposta analitzada, si bé podem establir un altre tipus de justificacions com poden ser uns altres entrenaments (federats), el realitzament d'un altre tipus d'activitats complementàries (de tipus cultural) o motius d'estudis.

PREGUNTA Nº 10

Estàs federat en algun esport?

No	80,90 %
Sí	19,10 %
	100,00 %

10.- Estàs federat en algun esport?

Les respostes donades a aquesta pregunta situen uns índexs de participació federada realment baixos, un 19,10 % de les respostes.

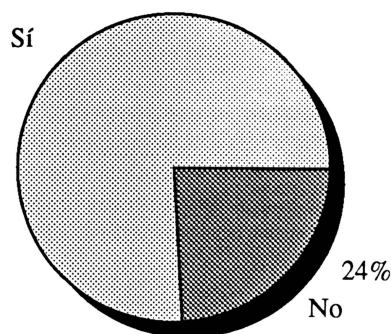
Les respostes donades a l'opció negativa de la pregunta se situen en el 80,90 %, que indica que la pràctica esportiva comentada en anteriors preguntes se situa entorn a activitats denominades de recreació més que de competició. D'això se'n dedueix que, com s'ha comentat en les dues preguntes anteriors, el desig de l'estudiant universitari de fer-se partícip en activitats esportives del seu centre d'estudis és significativament elevat.

PREGUNTA Nº 11

Participaries en cursos d'iniciació i/o perfeccionament esportiu?

No	24,65 %
Sí	75,35 %
	100,00 %

11.- Participaries en cursos d'iniciació i/o perfeccionament esportiu?

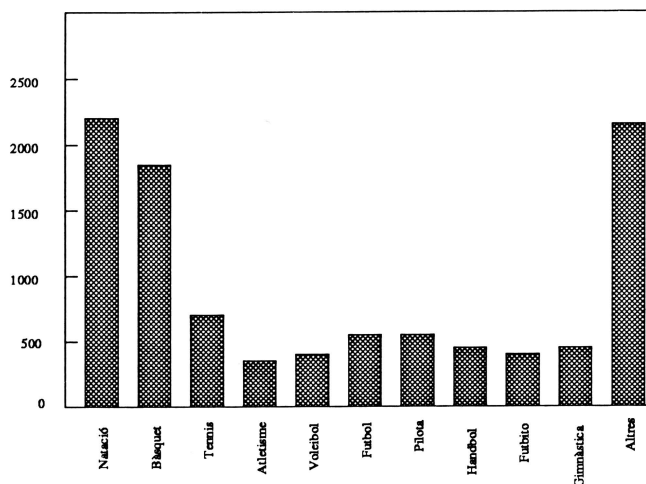
Com a complement a les respostes, i els seus conseqüents anàlisis, de preguntes anteriors, veiem en aquesta que l'índex de desig de participar en cursos d'iniciació i/o perfeccionament esportiu se situa l'elecció afirmativa en el 75,35 %, mentre que la negativa és del 24,65 %.

De la primera opció comentada deduïm, una altra vegada, el desig de practicar activitat esportiva en la seva doble vessant, pel propi benefici físic que comporta i pel fet de participar en accions esportives amb companys del centre d'estudis, tornant a arribar a la conclusió de la motivació creada cap a opcions d'identificació amb el centre i els companys.

PREGUNTA Nº 12

En quin tipus de cursset d'iniciació i/o perfeccionament t'agradaria participar?

1.- Natació	22,20 %
2.- Bàsquet	18,60 %
3.- Tennis	7,25 %
4.- Atletisme	3,40 %
5.- Voleibol	13,75 %
6.- Futbol	5,75 %
7.- Pilota	5,65 %
8.- Handbol	4,10 %
9.- Futbolito	3,65 %
10.- Gimnàstica	4,30 %
11.- Altres	21,35 %
	100,00 %

12.- *En quins cursos d'iniciació i/o perfeccionament esportiu t'agradaria participar?*

Com es pot apreciar pels resultats obtinguts a través d'aquesta pregunta, els interessos en les activitats físico-esportives a desenvolupar pel col·lectiu universitari, se centren, com es presumia pels resultats obtinguts en la pregunta nº 7, en activitats de tipus "utilitari i més concretament en natació, amb un 22,20 % de respostes afirmatives, seguit del bàsquet (18,60 %), suposant aquesta elecció per l'ímpetu desenvolupat per aquesta modalitat esportiva en la societat actual.

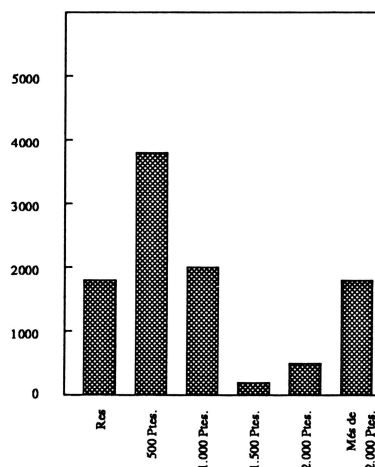
Més llunyanament apareixen activitats triades, a l'hora de realitzar curssets, amb caràcter lúdic, com ara és el cas del tennis, amb un 7,25 % i altres esports ja contemplats en la mencionada pregunta nº 7 i que s'identifiquen amb pràctiques físico-esportives tradicionals com són el futbol (5,75 %), la pilota (5,65 %), la gimnàstica (4,30 %), el handbol (4,10 %), el voleibol (3,75 %), el futbito (3,65 %) o l'atletisme amb un 3,40 %.

Per últim citar que, si bé a nivell de conjunt l'apartat "altres" representa un elevat 21,35 %, la seva composició aporta interessos molt determinats i amb valors parcials petits i molt poc significatius. En aquestes opcions, i a manera d'exemple, comentarem interessos per desenvolupar activitats físico-esportives fins un ampli ventall de propostes.

PREGUNTA Nº 13

Quantitat mensual que estaries disposat a pagar per curs

Res	16,35 %
0 a 500 Ptes.	38,40 %
500 a 1000 Ptes.	21,10 %
1000 a 1500 Ptes.	2,75 %
1500 a 2000 Ptes.	4,70 %
Més de 2000 Ptes.	16,60 %
	100,00 %

13.- *Quantitat mensual que estaries disposat a pagar per curs*

Com a complement a la pregunta anterior, s'ha proposat en aquesta que els universitaris ens diguin quina és la quantitat que estan disposats a pagar pels curssets abans mencionats.

Com es pot apreciar, les respostes a aquesta pregunta, si bé abasten totes les propostes presentades, tenen una clara incidència sobre les propostes que comprenen quantitats entre 0 i 1.000 ptes., repartint-se molt significativament entre les 0 o 500 ptes. (38,40 %), seguida de la que comprèn entre 500 i 1.000 ptes. amb un 21,10 %.

Aquests resultats ens indiquen un important concepte de responsabilitat universitària i de realisme social. Els universitaris entenen que l'activitat físico-esportiva, si bé és un servei necessari, s'ha d'abonar i pagar, potser no en la seva totalitat, però sí en un tant per cent, com indiquen les respostes presentades.

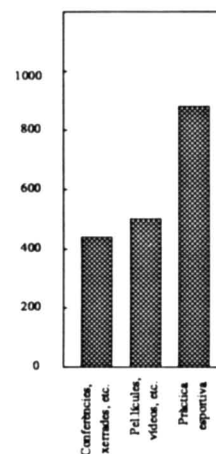
Després d'aquestes respostes apareixen les que cataloguen que no s'ha d'abonar res (16,35 %) i les que entenen que la quantitat idònia amb què col·laborar al desenvolupament de les activitats físico-esportives ha de ser superior a 2.000 ptes. (16,60 %).

Per últim dir que les quantitats que oscil·len entre les 1000 i les 1.500 ptes. (2,75 %) i 1500 i 2.000 ptes. (4,70 %) obtenen unes respostes realment baixes.

PREGUNTA Nº 14

Valora d'1 a 10 les següents activitats relacionades amb l'esport

Conferències, xerrades, etc.	4,90
Pel·lícules, vídeos, etc.	5,15
Pràctica esportiva	8,75

14.- Valora d'1 a 10 les següents activitats relacionades amb l'esport

S'ha pretès obtenir informació sobre quines activitats complementàries poden ser interessants pels universitaris alabesos i en relació amb l'activitat esportiva.

Com a resum dels interessos reflectits en l'enquesta, podem veure que la pràctica esportiva és, amb diferència, de més gran interès que qualsevol altre tipus d'iniciativa paral·lela a la mateixa pràctica esportiva.

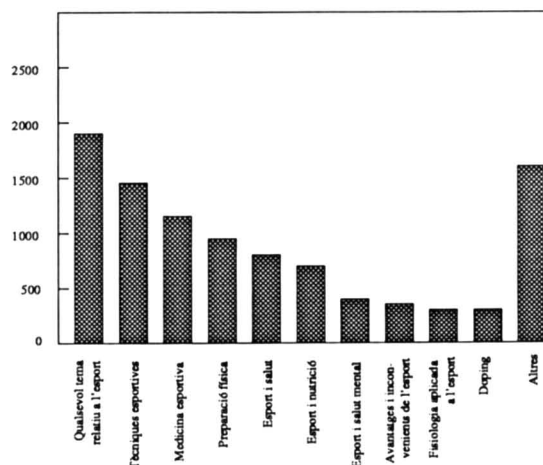
Com a segon element elegit, tenim la projecció de pel·lícules, vídeos, etc., que se situa en la citada posició, si bé sols per un petit percentatge.

Com a tercer element, i a molt poca distància, tenim que les xerrades, conferències, etc. és un element també sol·licitat encara que, com es deia anteriorment, és la primera de les opcions proposades (la pràctica esportiva) la que és elegida majoritàriament en primer lloc.

PREGUNTA Nº 15

En quin tipus d'activitat t'agradaria que es desenvolupessin les conferències, xerrades, vídeos, pel·lícules, etc.?

Qualsevol tema relatiu a l'esport	19,30 %
Tècniques esportives	14,65 %
Medicina esportiva	11,35 %
Preparació física	9,65 %
Esport i salut	7,85 %
Esport i nutrició	7,15 %
Esport i salut mental	4,30 %
Avantatges i inconvenients de l'esport	3,80 %
Fisiologia aplicada a l'esport	3,05 %
Doping	3,00 %
Altres	15,90 %
	100,00 %

15.- En quin tipus d'activitat t'agradaria que es desenvolupessin les conferències, xerrades, vídeos, pel·lícules, etc.?

En qualsevol cas, i entenent la necessitat de facilitar una sèrie d'activitats complementàries a la simple pràctica esportiva, aquesta pregunta proposa l'elecció d'un tema d'interès per a ser tractat a través dels mitjans de comunicació, tant visuals com de paraula.

Com es pot apreciar per les respostes, el tema genèric de "qualsevol tema relacionat amb l'esport" es destaca amb un 19,30 %, seguit del de "tècniques esportives" amb un 14,65 % i el de "medicina esportiva" amb un 11,35 %. Temes relacionats amb la "preparació física" (9,65 %), "esport i salut" (7,85 %) i "esport i nutrició" (7,15 %) se situen en la mitja dels interessos per activitats complementàries.

Per últim, temes relacionats amb "esport i salut mental" (4,30 %), "avantatges i inconvenients de l'esport" (3,80 %), "fisiologia aplicada a l'esport" (3,05 %) o el "doping" (3,00 %) queden relegats a últims llocs.

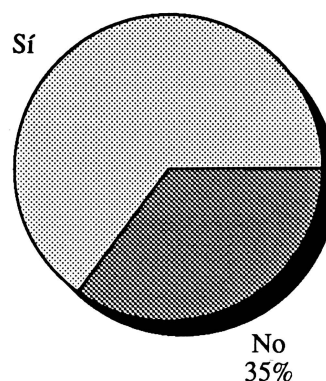
En el capítol "altres" amb un 15,90 % s'hi engloben activitats molt variades i que tenen una incidència insignificant, comparativament parlant respecte a les tractades anteriorment.

PREGUNTA Nº 16

Acuds com a espectador a les pràctiques esportives?

No	35,65 %
Sí	64,35 %
	100,00 %

16.- Acuds com a espectador a les pràctiques esportives?

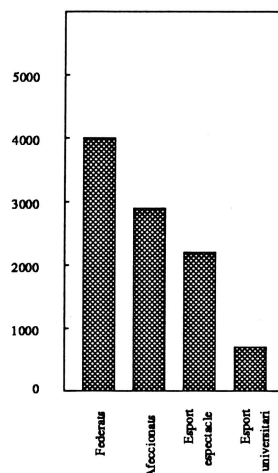
Les respostes obtingudes a aquesta pregunta situen en un 64,53 % l'assistència a diferents pràctiques esportives des del punt de vista de l'espectador, mentre que un 35,65 % és l'índex d'universitaris que no acudeixen com espectadors a pràctiques esportives.

D'això podem deduir que quasi dos terços de la població universitària té afecció a les activitats físico-esportives, també, des del pla d'espectador, cosa a tenir en compte si es desitgen programes d'activitats físico-esportives encaminades a l'espectacle o bé si ens atenem al concepte de recuperar el sentiment col·lectiu d'universitari unint les activitats anteriorment descrites amb la de "recolzament als colors del centre educatiu", apartat a tenir en compte des de la perspectiva d'una animació socio-cultural d'aquest interès col·lectiu.

PREGUNTA Nº 17

De quin tipus de competicions ets espectador?

Federats	40,26 %
Afeccionats	29,42 %
Esport espectacle	22,46 %
Esport universitari	7,86 %
	100,00%

17.- De quin tipus de competicions ets espectador?

Com a complement a la pregunta realitzada anteriorment, s'ha considerat oportú proposar aquesta amb el propòsit de poder tenir una visió més clarificadora sobre quin tipus d'espectacle esportiu és el més sol·licitat pel col·lectiu universitari.

Així doncs, podem comprobar que, a través de les respostes rebudes, l'universitari assisteix preferentment a activitats federades (elegides per un 40,26 % dels enquestats) reincidint en comentaris ja realitzats sobre la influència d'aquest tipus d'accions.

Com a segon element a tenir en compte veiem que l'universitari assisteix a competicions esportives de marcat caràcter afeccionat (triada amb un 29,42 %), competicions que, sense enganyar-nos, mantenen estructures de competicions federades però no estan sota la seva tutela.

Com a tercer element d'elecció veiem situat l'esport espectacle, amb un 22,46 %, situant-se, però, en una cota realment baixa. Dir al respecte que a Vitòria-Gasteiz, l'única categoria d'aquest tipus de competicions és l'equip de bàsquet del Taugrés-Baskònia, activitat que pot arribar a considerar-se de certa élite si ens atenem al cost dels respectius abonaments o entrades, costos molt elevats per al que pot ser una mitja econòmica universitària.

Per últim comentar que és significativa la dada obtinguda sobre l'assistència de només un 7,86 % dels universitaris a les seves pròpies competicions.

Podem realitzar una primera consideració sobre aquesta dada en funció de la poca consistència d'aquest tipus de competicions, poca consistència que es deu a l'escàs nombre de les mateixes, en contra d'opinions donades anteriorment sobre interessos dels universitaris en activitats esportives tant en la seva vessant d'entrenament com en la de competició.

Suggeriments

Com a última part del qüestionari, se sol·licitava a l'enquestat que indiqués a mode de suggeriment què considera important a tenir en compte de cara a millorar l'activitat físico-esportiva universitària.

Així, i per ordre de preferència, veiem situat en primer lloc l'opció d'instal·lacions gratuïtes, si bé no és molt comprensible en saber que a Vitòria-Gasteiz les instal·lacions municipals són de caràcter gratuït per a tot tipus de competició afeccionada, entre la qual s'inclou la universitària. Si es refereix a la possibilitat de realitzar entrenaments gratuïts, conside-

rem que és una sol·licitud que no té cap argument si sabem, com així és, que les taxes per a la realització d'entrenaments en instal·lacions esportives municipals són molt reduïdes, entenent, vist el que hem recollit en altres preguntes, que l'índex de participació en aquest tipus d'activitat és realment petit.

Com a segona elecció efectuada hi ha la de la compatibilitat entre els horaris lectius i els de la pràctica esportiva, entenent com a tal l'adequació d'un horari lectiu més en consonància amb la realitat social del moment i, a més, entenent la possibilitat de poder ampliar les ofertes que, per a l'ús d'instal·lacions i activitats esportives

per estudiants, realitza el municipi.

Com a tercera opció a tenir en compte, destacarem la d'una adequació de les taxes marcades per a la realització de cursets i que aquestes tinguin unes quotes diferents per a universitaris.

Com a quarta opció destaquem la de realitzar una programació d'activitats i de competicions, desig que s'ha d'entendre com a lògic si ens atenem a les respostes efectuades a preguntes anteriors.

Similarment es pot catalogar la proposta classificada en cinquè lloc i que fa referència a una més gran informació i una millor organització, potser la clau d'un òptim desenvolupament esportiu universitari.

En sisè lloc trobem el desig d'una més gran oferta d'activitats esportives, tal i com reflecteixen alguna de les respostes emeses anteriorment.

En setè lloc apareix el desig de potenciar l'educació físico-esportiva com a assignatura dins el currículum universitari.

En vuitè lloc apareix el desig de potenciar l'activitat físico-esportiva com a opció lúdica, desig compartit amb un ampli espectre d'usuaris siguin o no universitaris.

En novè lloc hi ha el desig de comptar amb tècnics i monitors adequats a la demanda universitària.

Per últim, i dins dels suggeriments emesos pels universitaris de cara a millorar els oferiments esportius cap al col·lectiu, apareix el de facilitar i afavorir el material esportiu, suggeriment que, juntament amb el primer, és digne de significar-se per les seves especials característiques.

Suggeriments

Per ordre de preferència:

- 1.- Instal·lacions gratuïtes
- 2.- Horaris compatibles amb la pràctica d'esport
- 3.- Preus assequibles dels cursos i altres activitats
- 4.- Programes competicions
- 5.- Major informació i millor organització
- 6.- Amplia oferta esportiva en curssets
- 7.- Desenvolupament de la pràctica esportiva com assignatura
- 8.- Potenciació de l'esport com activitat lúdica
- 9.- Comptar amb monitors i entrenadors esportius
- 10.- Material esportiu

Conclusions

Posar fi a un treball fet amb il·lusió i, creiem, entrega, resulta sempre difícil. Encara més en aquest cas, donat que no és sols el treball final del "Curs d'animació sociocultural I", sinó que, degut a la il·lusió que tenim per aquest tema ens resulta particularment difícil posar-hi fi. Per això, i entenent que seguim una de les principals premisses de l'animació sociocultural, la continuació i autoalimentació (feed-back) per a aconseguir una constant millora, proposarem una sèrie de consideracions que, lluny de significar la fi d'aquest treball, significa, o almenys això pretenem, la base d'un venider treball complementari i la consecució d'un millor sistema d'acció en animació sociocultural i esportiva en el món universitari. Passem, però, a detallar aquestes conclusions.

En primer lloc, i a manera d'introducció, hem de delimitar el marc d'actuació en matèria d'animació sociocultural i esportiva, sobretot des del prisme d'aquest últim concepte, entenent que l'activitat físico-esportiva ha d'estar al servei de l'home, promovent activitats que tendeixin a la recuperació de la naturalitat i senzillesa enfront a certs estereotipus adquirits de manera inconscient, l'aspecte lúdic i de recreació, així com una reivindicació de l'aspecte que suposa la recuperació del temps d'oci a través, en aquest cas, d'accions educacionals sota el prisme de la denominada "ensenyança oberta".

Pot ser que l'aplicació d'aquests conceptes al món universitari limiti alguns dels conceptes de base ja mencionats.

Res més lluny del nostre desig. Hem

d'entendre que l'aplicació dels termes (i el que significa) en el món universitari alabès no és més que la plasmació dels coneixements adquirits en el transcurs de l'any acadèmic (88/89), sota la tutela de la U.N.E.D. i amb el títol d'"Animació Sociocultural I".

Reprentem les opinions que Bone i altres donen en el ja citat "Seminari sobre animació esportiva", hem de citar com a característiques fonamentals de qualsevol tipus d'animació físico-esportiva, en el seu concepte instrumental, el ser un instrument que permeti informar, situar, mobilitzar, estimular, organitzar, accedir, participar, etc.

Per un altre costat, i seguint amb els mateixos autors, hem de remarcar el caràcter emancipador de l'animació físico-esportiva, pretenent aconseguir individus lliures, així com una societat menys manipulada i dirigida.

Des del punt de vista institucional, hem de recordar el caràcter terminal del pupil·latge, entenent com a tal la inevitable tendència a que la iniciativa sigui assumida pels propis individus afectats, transformant-se en un element iniciador d'accions d'animació socioculturals i esportives, així com també propiciador del desenvolupament d'iniciatives individuals i/o grupals.

Per últim, i per acabar amb les opinions d'aquest autor últimament citat, recordar el ja esmentat caràcter continu, constant i progressiu d'aquest tipus d'activitats.

Amb el treball ara presentat hem intentat d'aconseguir una manifesta i clara motivació entre el col·lectiu treballat emprant elements físico-esportius, alhora que es pretén que aquestes accions no siguin sols impulsos puntuals sinó que desenvolu-

pin processos continus en aquest tipus d'activitats.

Per això i referint-nos, una vegada més, al procés seguit, hem de recalcar el caràcter de mitjà, que no de fi, entenent per tal el seu aspecte d'instrument i el seu caràcter d'element necessitat d'un altre tipus d'estudis o accions complementàries que facilitin una millor i més àmplia comprensió de les motivacions universitàries en l'àmbit de l'activitat físico-esportiva.

Com ja s'ha comentat anteriorment, dels resultats obtinguts per les citades enquestes s'ha procedit a la realització d'una sèrie d'activitats físico-esportives, pretenent seguir les indicacions obtingudes per les mencionades enquestes. El resultat ha estat un nivell de participació més alt que l'aconseguit en edicions anteriors, si bé la impossibilitat, pel moment, de realitzar una segona fase de l'estudi, no ens permet quantificar aquesta millora. En qualsevol cas, i com a element a tenir en compte, dir que l'ampliació de l'oferta d'activitats físico-esportives per universitaris ha propiciat l'accés d'un més gran nombre d'assidus a les citades activitats, sobrepasant els límits establerts fins la data quant a nivells de participació limitats a accions esportives de caràcter competitiu.

Però els resultats no han de quedar reduïts als nivells estudiantils. Considerem que les institucions implicades, seguint la primera fase del ja esmentat caràcter continuat i a la vegada emancipador (entenent aques-

ta teòrica incongruència com a fruit d'un procés temporal), són les que han de tenir clar que els procediments a seguir, una vegada demostrat que s'aconsegueixen els objectius proposats amb el treball ara presentat, han de tenir una via de millora que faciliti la constant superació dels límits aconseguits diàriament. En aquest sentit, i amb la fi d'unificar criteris, considerem vàlides algunes de les premisses donades en les "Trobades sobre animació sociocultural" (Vitòria-Gasteiz, 1987) i que, resumidament, podríem delimitar en els següents:

- Creació de la legislació entorn a l'activitat físico-esportiva a la Universitat i dins del programa curricular.
- Facilitat a l'hora d'aconseguir personal tècnic qualificat que posi en funcionament les citades accions.
- Creació d'instal·lacions per a la pràctica físico-esportiva i, en el cas, acords amb les institucions que sí les tinguin.
- Programes de promoció d'accions físico-esportives innovadores.
- Programes de recolzament a l'agrupació esportiva universitària.
- Canalització de qualsevol tipus d'experiències, ja sigui entre universitaris o entre aquests i diferents col·lectius de la societat.
- Programes de foment d'un servei de publicacions/biblioteca en temes físico-esportius.

I així fins un llarguíssim etcètera que ens és impossible plasmar aquí.

En qualsevol cas, i com cita J.W. Botkin, i altres, l'autonomia personal es basa en la capacitat per a adquirir i formular judicis així com per a aprendre decisions necessàries per a actuar amb independència i llibertat personal.

D'això deduïm, si entenem que l'activitat d'animació sociocultural i esportiva forma part del mateix concepte de cultura, que és a través de les primeres com hem d'aconseguir un autèntic canvi social, facilitant per a fer-ho, com citen les professores G. Pérez Serrano i M.T. Martín González en el llibre *La animación sociocultural, volum I* (U.N.E.D. 1988), elements de sensibilització i promoció d'activitats culturals, dotació d'instruments que permetin l'expressió de la cultura popular, capacitació dels tècnics encarregats de dinamitzar aquestes activitats socioculturals i esportives, etc.

Per últim, i citant el professor Vial quan fa referència als trets que caracteritzen l'home del futur, com uns dels més característics i que afecten l'objectiu del treball ara presentat cita els següents:

- Domini del cos i de l'afectivitat.
- L'educació del caràcter.
- L'educació intel·lectual.
- L'educació estètica.
- La iniciació al món modern i a l'educació social.

Elements, tots, que queden perfectament contemplats quan parlem del objecte de la realització i foment de pràctiques motrius entre el col·lectiu universitari.

BIBLIOGRAFIA

BONE, A. i altres, *Seminario sobre animación deportiva*. Govern de Navarra, 1987.

CAGIGAL, J.M., *Deporte, espectáculo y acción*. Editorial Salvat, 1981.

CEMBRANOS, F; MONTESINOS, D.M. i BUSTELO, M., *La animación sociocultural: una propuesta metodológica*. Editorial Popular, 1988.

FERNÁNDEZ, P.A., *Encuentros sobre animación sociocultural*. Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco 1987.

FREIRE, P. i altres, *Una educación para el desarrollo: la animación sociocultural*. Fundació Banco Exterior.

GARCÍA FERRANDO, M., *Hábitos deportivos de los españoles*. I.C.E.F. (Ministeri de Cultura).

GONZÁLEZ MORO, V., *El comportamiento de los jóvenes escolares de Durango ante la educación físico-deportiva*. I.C.E., Universitat del País Basc

HERNÁNDEZ, A., *Escritos sobre promoción sociocultural*. Editorial Popular, 1987.

MARCOS, J.; CAÑELAS, A.; ARRANZ, G., *Encuesta sobre la práctica deportiva en la ciudad de Barcelona*. Conselleria d'Esports, Ajuntament de Barcelona.

MARTÍN GONZÁLEZ, T. i PÉREZ SERRANO, G., *La animación sociocultural, Volum I*. U.N.E.D.

MARTÍNEZ MEDIANO, C., *Los sistemas de educación superior a distancia. La práctica tutorial de la UNED*. I.C.E. de la U.N.E.D.
